CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Юридичний факультет

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
____проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«28» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЖІНОК І ДІТЕЙ
вибіркова навчальна дисципліна

Освітня програма: «Міжнародне право»
Спеціальність: 293 Міжнародне право
Галузь знань: 29 Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Юридичний факультет
Мова навчання: українська

Чернівці, 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародно-правовий захист прав жінок і дітей» складена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право галузі знань 29 Міжнародні відносини.

Розробники:

Маник Альона Захарівна, *асистент, кандидат юридичних наук, асистент*
Строїч Марія Іванівна, *асистент*

Викладачі, що забезпечують читання даної дисципліни

Маник Альона Захарівна, *асистент, кандидат юридичних наук, асистент*
Строїч Марія Іванівна, *асистент*

Затверджено на засіданні кафедри Міжнародного права та порівняльного правознавства
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

В.о. завідувача кафедри
міжнародного права
та порівняльного правознавства _____ **д.ю.н., проф. Світлана КАРВАЦЬКА**

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ **PhD, ас. Лаура БЗОВА**

Мета навчальної дисципліни передбачає ґрунтовне ознайомлення із міжнародними правами жінок та дітей та їх захистом, детальний аналіз міжнародних актів, які закріплюють права жінок та дітей. Особливе місце в комплексі прав людини займають права жінок. Будучи невід'ємною частиною прав людини, вони повною мірою не реалізуються в жодній державі. У наш час ця проблема набуває особливої актуальності не лише у зв'язку зі зростанням ролі жінок у різних сферах суспільного життя, а й у зв'язку з численними фактами порушення їх прав, включаючи недотримання міжнародно- правового принципу рівноправності чоловіків і жінок, а саме недотримання права жінок на участь у здійсненні міжнародної і внутрішньодержавної політики, недостатній захист жінок від насильства, міжнародна торгівля жінками, нерівність між чоловіками і жінками у сфері праці.

Також метою цього курсу є аналіз основних міжнародних законодавчих актів по захисту прав дітей та молоді; виявити механізми формування правосвідомості дітей та учнівської молоді; сформувати у студентів уміння розкривати зміст законів та тлумачити їх на користь прав та інтересів дітей, молоді та їхніх батьків.

Пререквізити. Для успішного вивчення даного освітнього компонента здобувачі повинні володіти базовими теоретичними знаннями та практичними навичками, набутими під час засвоєння таких навчальних дисциплін: «Теорія міжнародних відносин», «Теорія права», «Історія міжнародних відносин», «Міжнародний цивільний процес», «Право ЄС».

Після вивчення навчальної дисципліни здобувач володітиме наступними компетентностями, що закріплені в Освітній програмі «Міжнародне право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D9Міжнародне право галузі знань DБізнес, адміністрування та право:

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність формувати судження у сфері міжнародного права, права Європейського Союзу, національного права, порівняльного правознавства, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК 3. Здатність захищати національні інтереси власної держави та права людини за допомогою міжнародно-правових інструментів і механізмів.

СК 5. Здатність аналізувати зміст національних правових норм, інститутів і галузей права у порівняльно-правовому контексті.

СК 8. Здатність вести дискусію і дебати з міжнародно-правових та загальноюридичних питань, готувати справи до розгляду в українських, закордонних, міжнародних судах і арбітражах.

СК 15. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного приватного права.

Програмні результати навчання:

РН 2. Розуміти історичний контекст формування міжнародно-правових норм та інститутів, цінності, що лежать у їхній основі, прогнозувати основні напрямки розвитку міжнародного і національного права.

РН 3. Знати і розуміти нормативні положення, доктрини і принципи функціонування міжнародної і національних правових систем, здійснювати на цій основі аналіз та кваліфікацію правових явищ, застосовувати міжнародно-правові норми та принципи в національній правовій системі.

РН 6. Забезпечувати юридичний супровід захисту прав, відстоювання інтересів фізичних і юридичних осіб, національних інтересів держави Україна за допомогою міжнародних та національних правових механізмів у сфері міжнародних публічних і міжнародних приватних відносин.

РН 7. Використовувати практику Європейського суду з прав людини, інших міжнародних судових та арбітражних органів, міжнародних організацій та інших договірних органів, теоретичні знання з міжнародного права і національного права для обґрунтування і захисту власної позиції, захисту інтересів клієнта та в інших професійних цілях.

РН 20. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Міжнародно-правовий захист прав жінок і дітей»

студент буде знати та розуміти:

- історичний процес становлення та еволюції рівності прав жінок;
- систему консультативного обслуговування держав-членів ООН та міжнародних неурядових організацій у реалізації принципу рівності правжінок і чоловіків;
- гарантування рівноправ'я жінок у політичній сфері;
- особливості гендерної рівності у сфері праці та профпідготовки відповідно до Європейської соціальної хартії (переглянутої);
- основні аспекти практики Європейського комітету з соціальних правщодо ґендерної рівності;
- основні права дитини згідно міжнародно-правових документів;
- генезис міжнародного права у сфері захисту прав дітей;
- співвідношення правових стандартів та правових механізмів Ради Європиу сфері захисту прав жінок та дітей.

студент буде вміти:

- самостійно аналізувати міжнародно-правові документи про громадянські,політичні та соціально-економічні права жінок;
- розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, а також контраргументипроти позиції опонентів в справах про права жінок та дітей;
- вести дискусію та дебати з питань міжнародних прав жінок та дітей;
- формулювати юридичні висновки та надавати консультації з питаньміжнародних прав жінок та дітей.

студент буде володіти практичними навичками:

- показувати уміння працювати автономно та в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей;
- здатність реалізувати свої права і обов‘язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, праві свобод людини і громадянина в Україні.
- повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
- орієнтуватися у законодавчих та підзаконних актах, що визначають порядок суспільних відносин стосовно окремих сфер діяльності суб‘єктів правовідносин щодо дітей та молоді, а також підлітків та неповнолітніх;

ОПИС ЗМІСТУ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	6	3.0	90	14	30	-	-	46	-	залік
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

СТРУКТУРА ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 1. Права жінок та дітей як юридична категорія**											
Тема 1. Генезис становлення прав жінок та їх захисту	12	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Історія розвитку поняття та захисту прав дитини	12	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Права жінок та дітей в контексті прав людини	12	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ1	**36**	**6**	**12**	-	-	**18**	-	-	-	-	-	-
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 2 Міжнародні стандарти в галузі захисту прав жінок та дітей**											
Тема 4. Ґендерна рівність у сфері праці та профпідготовки відповідно до Європейської соціальної хартії.	14	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Механізми використання	14	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-

міжнародних організацій для контролю за дотриманням прав жінок та дітей												
Тема 6. Співвідношення правових стандартів та правових механізмів Ради Європи у сфері захисту прав жінок та дітей.	14	2	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Особливості порушення прав дітей та жінок у розвинутих країнах світу. Судове вирішення справ у спорах про порушення прав жінок та дітей.	18	2	6	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Разом	**54**	**8**	**18**	-	-	**28**	-	-	-	-	-	-
Всього	**90**	**14**	**30**	**-**	**-**	**46**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1.	**Тема 1. Генезис становлення прав жінок та їхзахисту** 1. Ключові історичні етапи та хвилі фемінізму 2. Доправовий та патріархальний період (Античність — Середньовіччя) 3. Епоха Просвітництва та Французька революція (XVIII ст.). Перша хвиля фемінізму (XIX — середина XX ст.): боротьба за базові права 4. Друга хвиля фемінізму (1960-ті — 1980-ті рр.): соціальна та репродуктивна свобода 5. Третя та четверта хвилі (1990-ті рр. — Сучасність): інтерсекційність та протидія насильству 6. Генезис прав жінок в Україні
2.	**Тема 2. Історія розвитку поняття та захиступрав дитини** 1. Ключові історичні етапи **розвитку прав дитини** **2.** Патріархальний етап: дитина як об'єкт власності (Античність — Середньовіччя) **3.** Промислова революція та перші закони про працю (XIX століття) **4.** Зародження міжнародно-правового захисту (Перша половина XX століття) **5.** Епоха ООН: від об'єкта турботи до суб'єкта права (Друга половина XX століття) **6.** Сучасний етап (XXI століття) та виклики цифровізації **7.** Розвиток інституту захисту дитини в Україні
3.	**Тема 3. Права жінок та дітей в контексті прав людини** 1. Права жінок в історичному порівнянні з правами чоловіків. 2. Загальна характеристика прав людини. Рівність права і рівність

	можливостей: справжня свобода. 3. Третє покоління прав людини. Всесвітня конференція зі становища жінок (Найробі, Кенія, 1985 г.). Айробійська конференція і в трактування поняття «рівність статей». 4. Активізація руху жінок за свої права.
4.	**Тема 4. Ґендерна рівність усфері праці та профпідготовки відповідно до Європейської соціальної хартії.** 1. Загальна характеристика Європейської соціальної хартії. 2. Право на рівні можливості та рівне ставлення у вирішенні питань щодо працевлаштування та професії без дискримінації за ознакою статі. 3. Право на захист у випадках звільнення. Право на гідне ставлення на роботі. 4. Право працівників із сімейними обов'язками на рівні можливості та рівне ставлення до них. 5. Заборона дискримінації. Правове становище жінок в сучасній Індії.
5.	**Тема 5. Механізми використання міжнародних організацій для контролю за дотриманням прав жінок та дітей** 1. Договірні (квазісудові) механізми ООН дотриманням прав жінок та дітей 2. Політичні та моніторингові механізми ООН дотриманням прав жінок та дітей 3. Регіональні механізми Ради Європи (РЄ) 4. Інститути прямої гуманітарної та правової підтримки
6.	**Тема 6. Співвідношення правових стандартів та правових механізмів Ради Європи у сфері захисту прав жінок та дітей.** 1. Співвідношення у сфері захисту прав жінок 2. Співвідношення у сфері захисту прав дітей 3. Синергія та взаємопроникнення механізмів 4. Практичне значення співвідношення для України
7.	**Тема 7. Особливості порушення правдітей та жінок у розвинутих країнахсвіту. Судове вирішення справ у спорах про порушення прав жінок та дітей.** 1. Порушення прав дітей та жінок в Китаї. 2. Порушення прав дітей та жінок в Африці. 3. Розгляд рішення суду ОАЕ суд про депортування жінки за перегляд листування чоловіка. 4. Використання міжнародних джерел у судових рішеннях

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми з основними питаннями
Тема 1	**Виникнення та становлення прав жінок** 1. Особливості становлення прав жінок у світі. 2. Загальнотеоретичні особливості становлення прав жінок. 3. Історико-юридичні особливості становлення прав жінок. 4. «Права жінок»: поняття і зміст.

Тема 2	**Захист прав жінок та дітей: поняття та особливості** 1. Поняття міжнародно-правового захисту. 2. Історичні особливості розвитку інституту захисту прав жінок та дітей. 3. Особливості захисту прав. 4. Організації, що опікуються захистом прав жінок та дітей. 5. Рада Європи. Європейська фундація прав людини (European Human Rights Foundation). 6. Всесвітня асоціація «Школа – територія миру» (The World Association for the School as an instrument of Peace (EIP) ЮНІСЕФ – Великобританія; Фонд порятунку дітей (UNICEF – UK; Save The Children Fund).

	7. Питання захисту прав жінок – біженок, репатріанток та переміщених осіб.
Тема 3	**Права жінок та дітей як частина прав людини** 1. Права жінок в історичному порівнянні з правами чоловіків. 2. Загальна характеристика прав людини. Рівність права і рівність можливостей: справжня свобода. 3. Третє покоління прав людини. Всесвітня конференція зі становища жінок (Найробі, Кенія, 1985 г.). Айробійська конференція і в трактування поняття «рівність статей». 4. Активізація руху жінок за свої права.
Тема 4	**Рівність у сфері праці та профпідготовки** 1. Загальна характеристика Європейської соціальної хартії. 2. Право на рівні можливості та рівне ставлення у вирішенні питань щодо працевлаштування та професії без дискримінації за ознакою статі. 3. Право на захист у випадках звільнення. Право на гідне ставлення на роботі. 4. Право працівників із сімейними обов'язками на рівні можливості та рівне ставлення до них. 5. Заборона дискримінації. Правове становище жінок в сучасній Індії.
Тема 5	**Особливості ліквідації всіх форм дискримінації жінок в міжнародному праві.** 1. Загальна характеристика та особливості прийняття Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації жінок. 2. Ліквідація дискримінації щодо жінок у галузі охорони здоров'я. Право на сімейну допомогу. 3. Однакова громадянська правоздатність і однакові можливості її реалізації для чоловіків та жінок. 4. Діяльність Комітету по ліквідації дискримінації щодо жінок.
Тема 6	**Права дитини:особливості та зміст.** 1. Загальна характеристика Конвенції ООН про права дитини. 2. Боротьба держави з незаконним переміщенням і неповерненням дітей із-за кордону. 3. Відповідальність батьків виховання та розвиток дітей. 4. Основні права закріплені в Конвенції ООН про права дитини.
Тема 7	**Особливості порушення прав дітей та жінок у країнах світу** 1. Порушення прав дітей та жінок в Китаї. 2. Порушення прав дітей та жінок в Африці. 3. Розгляд рішення суду ОАЕ суд про депортування жінки за перегляд листування чоловіка.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом і виконується в позааудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни.

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні навчитися самостійно мислити, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опановувати практичні навички прийняття правових рішень. Відповіді на питання повинні бути законспектовані, їхнє викладення має бути стислим і чітким, обов'язковими є посилання на використані джерела.

Форма контролю самостійної роботи – перевірка конспекту або обговорення на семінарському занятті. Питання, відведені для самостійної роботи, виносяться на поточний, модульний і підсумковий семестровий контроль.

З метою самостійного визначення рівня засвоєння теоретичного матеріалу студентам пропонуються питання для самоконтролю набутих знань.

№	Завдання до тем	Завдання для самостійної роботи	Кількість год.
1	Міжнародні права дитини і законодавство України	Охарактеризуйте міжнародну нормативно-правову базу у сфері прав дитини (Конвенція ООН про права дитини (1989 р.), Європейська конвенція про здійснення прав дітей (1996 р.), Охарактеризуйте законодавство України у сфері прав дитини (Сімейний кодекс України, Закон України «Про охорону дитинства»)	2
2	Захист прав дітей в умовах війни в Україні	Проаналізуйте процедуру здійснення евакуації дітей із зон бойових дій. Визначте правовий статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій. Охарактеризуйте порядок повернення депортованих дітей та захист їх за кордоном	2
3	Правові засади міжнародного захисту прав дитини під час збройного конфлікту	Поняття міжнародного гуманітарного права (МГП). Охарактеризуйте Женевську конвенцію про захист цивільного населення під час війни (1949 р.). Поняття та основні положення міжнародного права прав людини (МППЛ). Основні аспекти заборони залучення дітей до бойових дій.	3
4	Практика Європейського суду з прав людини щодо захисту прав дітей та підлітків.	Характеристика ключових принципів практики ЄСПЛ щодо дітей - принцип найкращих інтересів дитини, особлива вразливість дитини. Проаналізуйте практику ЄСПЛ за статтями Конвенції.	3
5	Дискримінація за ознакою статі - міжнародні норми та норми національного законодавства	Характеристика поняття «дискримінація» за ознакою статі. Аналіз норм національного законодавства України (Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Закон України «Про забезпечення рівних	2

		прав та можливостей жінок і чоловіків») та норм міжнародного права (Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Стамбульська конвенція (Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству).	
6	Форми гендерної дискримінації та їх ідентифікація	Аналіз основних форм гендерної дискримінації Охарактеризуйте правомірні винятки (що НЕ вважається гендерною дискримінацією). Опишіть алгоритм ідентифікації: як довести факт дискримінації?	2
7	Міжнародні акти, спрямовані на захист прав жінок	Аналіз наступних міжнародних актів, спрямовані на захист прав жінок - Глобальні акти Організації Об'єднаних Націй (ООН) - Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Резолюція Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» (2000 р., актів Міжнародної організації праці (МОП) - Конвенція № 111 про дискримінацію в галузі праці та занять (1958 р.), Конвенція № 190 про викорінення насильства та домагань у сфері праці (2019 р.)	3
8	Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: статус і практика застосування в Україні	Проаналізуйте юридичний статус CEDAW в Україні (ратифікація, місце в ієрархії актів, факультативний протокол). Характеристика сфери та практики застосування Конвенції в Україні	3
9	Доступність правосуддя для жінок в Україні	Опишіть законодавчі гарантії та інституційні спрощення для жінок у сфері правосуддя, систему безоплатної правничої допомоги (БПД), спеціалізацію та захист у кримінальних провадженнях. Проаналізуйте специфічні виклики доступності правосуддя для жінок в Україні в умовах війни	2
10	«Права жінок»: поняття і зміст	Дайте визначення поняттю «права жінок». Проаналізуйте еволюцію концепції прав жінки. Визначте зміст прав жінок (ключові групи прав жінок). Порівняйте поняття: «права жінок» та «гендерна рівність»	4
11	Історичні особливості розвитку інституту захисту прав дитини.	Охарактеризуйте основні етапи розвитку інституту захисту прав дитини - доправовий період (Античність, Середньовіччя, Новий час), промислова	4

		революція (XIX ст.), перша половина XX століття (зародження міжнародних стандартів), друга половина XX століття (кодифікація та визнання дитини суб'єктом права), сучасний етап (XXI століття).	
12	Організації, що опікуються захистом прав дитини	Характеристика міжнародних організації, що опікуються захистом прав дитини – ЮНІСЕФ, **Save the Children**, Lumos Foundation, SOS Дитячі Містечка. Які державні органи України опікуються захистом прав дитини в Україні?	4
13	Третє покоління прав людини	Що являє собою третє покоління прав людини? Охарактеризуйте зміст та перелічіть права третього покоління. Проаналізуйте ключові відмінності між поколіннями прав людини	4
14	Актуальність для держав Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок в сучасний період.	Чому CEDAW критично актуальна для держав сьогодні? В чому полягає прямий вплив CEDAW на сучасну Україну?	4
15	Загальна характеристика Конвенції ООН про права дитини.	Проаналізуйте структуру та зміст Конвенції ООН про права дитини. Опишіть чотири фундаментальні принципи («чотири кити») Конвенції. Класифікуйте права дитини за Конвенцією. В чому полягає історичне значення Конвенції?	4

Критерії до самостійної роботи студента

Самостійна робота оцінюється за результатами перевірки письмових матеріалів та загального тесту з питань, винесених на самостійне опрацювання: повне, структуроване, аргументоване виконання всіх завдань з використанням обов'язкової і додаткової літератури та правильними посиланнями і логічними висновками оцінюється максимально (6 балів); достатньо повне розкриття основних питань з незначними неточностями — 5 балів; загалом правильне, але поверхневе викладення без глибокого аналізу — 4 бали; фрагментарне і недостатньо аргументоване виконання — 3 бали; часткове, формальне опрацювання з суттєвими помилками — 2 бали; відсутність роботи, плагіат або повна невідповідність завданню — 0 балів.

Методи навчання

Викладання засноване на тісній взаємодії між викладачем та здобувачем із використанням інтерактивних методів з тим, щоб допомогти студентам розвивати аналітичні навички, здатність до логічно-обґрунтованої аргументації та розуміння міжнародно-правових аспектів з позицій доктрини та принципу верховенства права. Під час лекційних занять, в основному, використовуються пояснювально-ілюстративний, пізнавально-пошуковий та інтерактивний методи навчання і викладання: пояснення нового матеріалу, що має

проблемний характер, у формі повідомлень, дискусій, консультацій, розв'язання ситуативних завдань, із застосуванням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій; організація лекції у формі, коли студенти можуть аргументовано висловлювати свої погляди та аналізувати позиції різних країн, демонстрація презентацій, інтерактивних платформ, віртуальних екскурсій до європейських інституцій тощо з тематики лекційного заняття.

Поєднання компетентнісного та інтерактивного підходів становить основу організації та проведення практичних занять з дисципліни. Використовується індивідуальна або групова робота, що передбачає колоквіуми, дебати, розв'язання реальних кейсів, завдань, які вимагають збору, систематизації та аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, її міжнародно-правової оцінки. Окрім цього, застосовується метод використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема демонстрація презентацій, доповідей, рефератів, есе, колективна робота з нормативною базою.

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:
- тестування за принципами ЗНО на основі комп'ютерних технологій (стандартизовані тести);
- контрольні роботи;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль: здійснюється на заняттях шляхом індивідуального та фронтального усного опитування, бліц.опитування; письмових самостійних робіт (есе, рефератів, написання тематичних глосаріїв тощо); ведення термінологічного словника; виконання практичних (індивідуальних та групових) завдань; підготовки та захисту відповідних схем, таблиць, діаграм, графіків; розв'язання кейсів з практичних завдань та задач.казусів; аналізу та обґрунтування (чи заперечення) судових рішень; взаємоконтролю студентів у парах та малих групах; самоконтролю тощо.

Форма підсумкового контролю: залік.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Усний виступ та виконання письмового завдання, під час практичного заняття, тестування з теми практичного заняття	**Критерії оцінювання**
5 балів	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

4 бали	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3 бали	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки..
2 бали	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1 бал	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0 балів	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Доповнення виступу*:*

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Експрес-контроль:

2 бали нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬЗ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі екзамену. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, задачі,

ситуаційні завдання тощо, що передбачають перевірку розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС:

– здобувачам вищої освіти, які повністю оволоділи програмою навчальної

дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовану літературу, виставляють оцінку **A**. При цьому оцінку

– 1

00 балів (за шкалою ЧНУ ім. Ю.Федьковича), як виняток, можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою курсу, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;

– здобувачам вищої освіти, які оволоділи програмою навчальноїдисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили незначні неточності,ставлять оцінку **B**;

– здобувачам вищої освіти, які в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях допускають несуттєві помилки, ставлять оцінку **C**;

– здобувачам вищої освіти, які показали задовільні результати оволодіння Робочою програмою навчальної дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускають помилки, ставлять оцінку **D**;

– здобувачам вищої освіти, які виявили мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчили основні терміни курсу та орієнтуються в матеріалі базового підручника, ставлять оцінку **E**.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні оцінки **FX** або **F**, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і при оцінці FX повторно перескласти підсумковий контроль, а при оцінці F пройти повторний курс вивчення дисципліни зі складанням підсумкового контролю.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – 5**0 балів** та підсумкового модуль – контролю (залік) – **50 балів,** за **100-бальною університетською шкалою.**

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)							Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	50	100
8	8	9	5	5	5	10		

Т1, Т2 ... Т13 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно)

		з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Поняття прав дитини у міжнародному праві.
2. Історія виникнення прав дитини.
3. Співвідношення поняття прав дитини та прав людини.
4. Захист прав дитини внутрішнім правом держави.
5. Вплив міжнародного права на процес регулювання прав дитини.
6. Міжнародно-правові джерела регулювання питань прав дитини.
7. Ідея повної батьківської влади над дитиною у стародавньому світі.
8. Принцип рівності дітей
9. Декларація прав дитини 1959 р. та Конвенція про права дитини 1989 р
10. Право дитини на ім'я та на набуття громадянства.
11. Право дитини на возз'єднання з сім'єю, яка знаходиться в іншій державі
12. Принцип можливості відпочинку для дитини
13. Принцип захисту дитини від дискримінації
14. Діти завжди мають бути першими серед тих, кому потрібно надати допомогу та підтримку.
15. Права дитини у сфері сімейного життя.
16. Права дитини у сфері майнових відносин.
17. Права дитини у сфері праці.
18. Конвенція про права дитини (ратифіковано 27 лютого 1991 р.).
19. Закон України від 26 квітня 2001 року № 2402-III «Про охорону дитинства».
20. Універсальні міжнародні організаційно-правові механізми захисту прав дитини.
21. Непопулярність інституту сім'ї як соціального феномену
22. Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей.
23. Конвенції про контакт з дітьми.
24. Європейська конвенція про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми та про поновлення опіки над дітьми.
25. Загальні засади та міжнародні стандарти прав жінок
26. Поняття та еволюція концепції прав жінок у міжнародному праві.
27. Загальна декларація прав людини та її значення для ґендерної рівності.
28. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW) та її факультативний протокол.
29. Стандарти Ради Європи у сфері захисту прав жінок та боротьби з насильством (Стамбульська конвенція).
30. Конституційний статус жінки в Україні: політичні, соціальні, економічні та культурні права.

31. Національне законодавство України у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (Закон України № 2866-IV).
32. Поняття ґендерної дискримінації: пряма та непряма дискримінація, її форми та критерії ідентифікації.
33. Трудові права жінок та їхній особливий захист
34. Заборона ґендерної дискримінації у сфері праці та зайнятості
35. Принцип рівної оплати праці за працю рівної цінності.
36. Гарантії для вагітних жінок, матерів та батьків (обмеження на залучення до надурочних робіт, роботи в нічний час, відряджень згідно зі ст. 176–177 КЗпП).
37. Сімейне право та захист прав жінок у шлюбі
38. Рівність прав подружжя у шлюбі та під час його розірвання
39. Захист прав жінок від примусових шлюбів та ранніх шлюбів.
40. Протидія та запобігання насильству за ознакою статі та домашньому насильству
41. Поняття та види насильства за ознакою статі (фізичне, сексуальне, психологічне, економічне).
42. Політичні права та участь жінок у прийнятті рішень
43. Виборчі права жінок та реалізація ґендерних квот у виборчому процесі.
44. Представництво жінок у органах державної влади, місцевого самоврядування та судовій системі.
45. Роль Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та громадських організацій у захисті прав жінок.

Зарахування результатів неформальної освіти

Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється на основі порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти - https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-Dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-Rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity

Індивідуальна траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивченні навчальної дисципліни також реалізується через участь у неформальній/інформальній освіті.

Додатково 3 бали здобувач може отримати за проходження онлайн-курсів на освітній платформі Prometheus, зокрема наступних:

1. Жінки та чоловіки: гендер для всіх:
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+101+2015_T2
2. «Благополуччя та захист дітей»:
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+TI_W101+2023_T3

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Мелеш Є. Резолюція Європарламенту «Вплив війни проти України на жінок»

2022 року : огляд. URL: https://jurfem.com.ua/resoluitsia-evroparlamentu-vplyv-viyny-protyukrainy-na-zhinok/.

2. Кудрявцева О. М. Генезис і перспективи утвердження та захистуконституційних прав і свобод дитини в Україні. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/Nashp_2015_2_7.pdf (дата звернення: 01.09.2021).
3. Children | Council of Europe. Компас: посібник з освіти в області прав людини за участі молоді. URL: https://www.coe. int/uk/web/compass/children (дата звернення: 01.09.2022).
4. Резолюція про вплив війни проти України на жінок від 5 травня 2022. URL: https:// ukraine.europarl.europa. eu/cmsdata/249219/0109_T_The%20impact%20of%20the%20war% 20against%20Ukraine%20on%20women%20UA.pdf.
5. Конвенція про політичні права жінок : від 20.12.1952 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_156 (дата звернення: 27.03.2023).
6. Конвенція про громадянство заміжньої жінки : від 29.01.1957 // БД «Законодавство України» /ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_158 (дата звернення: 27.03.2023).
7. Декларація про захист жінок і дітей при надзвичайних обставинах та під час збройних конфліктів : від 14.12.1974 // БД «Законодавство України» / ВРУкраїни. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_317 (дата звернення: 27.03.2023).
8. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх формдискримінації щодо жінок : від 06.10.1999 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/ show/995_207 (дата звернення: 27.03.2023).
9. Желтуха М. Попередження сексуального насильства під час війни та покаранняза нього: рекомендації для України. URL: https://jurfem.com.ua/poperedzennya- sek sualnogonasylstva -pid-chas-viyny-ta-pokarannya-za-nyogo-rekomendacii-dlya-ukrainy/.
10. Татаренко Г., Алієва К., Татаренко Д. Особливості загального правового статусу жінок за міжнародним законодавством у період збройних конфліктів. URL: https://ndipzir. org.ua/wp-content/uploads/2019/26.02.19/26.02.19-60-62.pdf
11. Міжнародно-правовий захист прав жінок / І. І. Ольховик // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука" . - 2018. - № 9(3). - С. 47-49. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_9%283%29_13

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами

ЧНУ:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»: https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/;

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»: https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/;
- «Політикою використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»: https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/.

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.